

לימוד משותף לאור הדיבר "כבד את אבין ואת אמך"

1. תלמוד בבלי, מסכת קידושין, דף לא ע"ב ב תרגום וביאור:
 רב אסי הוה ליה ההיא אמא זקנה. היתה לרב אסי אמא זקנה.
 אמרה לי: 'בעינא תכשיטין' עבד לה. אמרה לו: 'אני רוצה תכשיטים.' עשה לה.
 'בעינא גברא.' (אמרה לו) 'אני רוצה בעל.'
 'נייעין לך.' (אמר לה): 'אחפש לך.'
 'בעינא גברא דשפיר כותך.' (אמרה לו): 'אני רוצה גבר יפה כמוך.'
 שבקה ואזל לארעא דישראל. עזב אותה והלך לארץ ישראל.

2. רמב"ם, משנה תורה, הלכות ממרים, פרק ו' הלכה י
 מי שנטרפה דעתו של אביו או של אמו, משתדל לנהוג עמהם כפי דעתם
 עד שירוחם עליהן. ואם אי אפשר לו לעמוד מפני שנשתטו ביותר, יניחם
 וילך לו, ויצוה אחרים להנהיגם כראוי להם.

3. השגת הראב"ד *
 מי שנטרפה דעתו של אביו וכו' יניחם וילך לו ויצוה אחרים
 להנהיגם כראוי - אני אומר: אין זו הוראה נכונה. אם הוא ילך ויניח לו -
 למי יצוה לשמרו?
 * ראב"ד (1120-1198) רבי אברהם בן דוד, פוסק מוביל בפרובנס שבצרפת,
 פרשן תלמוד, מקובל. היה ידוע כמבקר המובהק של ה"משנה תורה" לרמב"ם

4. תלמוד בבלי, מסכת סוטה, דף לו, ע"ב ב
 "ותתפשהו בבגדו לאמר": באותה שעה באתה (= באה דמות) דיוקנו של
 אביו ונראתה לו בחלון.

5. לתמונת אמא | לאה גולדברג
 תמונתך כה שלווה, את אחרת
 קצת גאה ונבוכה על שאת אימי
 מלווה בדמעה ובחיוך מוותרת
 ולעולם אינך שואלת מי

כן, אבוא רצוצה ולא אשאל לשלומך
 לא אבכה בחיקך, לא אלחש "אימי"
 את תדעי, זה שעזבני היה לי יקר ממך
 ולא תשאלני מי

לא תמהת, לא רגזת עת באתי אלייך
 מדי יום ביומו ואמרתי "תני"
 את הכל הבאת לי במו ידייך
 רק מפני שאני אני

ויותר ממני את היום זוכרת
 את יגון ילדותי ונפשך כבר פתרה
 עת תבוא אלייך הבת הבוגרת
 היא תביא את ייאוש תוגתה שבגרה

6. אבי/ יהודה עמיחי
 זכר אבי עטוף בניר לבן
 כפרוסות ליום עבודה.

כקוסם, המוציא
 מכובעו ארנבות ומגדלים,
 הוציא מתוך
 גופו הקטן - אהבה.

נהרות ידיו
 נשפכו לתוך
 מעשיו הטובים.

7. הרב חיים שמואלביץ, שיחות מוסר, עמ' שז
 נוהג היה אבי ומורי זצ"ל כל ימיו להתבונן ולמצוא
 מעלה מיוחדת באביו שהיה מצוין בה יותר מכל
 אדם, עד שמצא שהיה יחיד בדורו במעלה ההיא.
 ומעולם תמהתי למה היה צריך אבי לזה. עד
 שעמדתי על טעמו של דבר, והוא שעיקר מצות
 כיבוד אב וכן כבוד הבריות בכלל, הוא לכבדו כבוד
 אמיתי, ולא יתכן לכבד את אביו כבוד אמת אם לא
 יהא אביו נכבד בעיניו, כי אז אין כל הכבוד שמכבדו
 אלא מן השפה ולחוץ, ואינו יוצא בזה ידי חובת
 מצות כיבוד אב בשלימות, על כן חייב הבן לבקש,
 לחפש ולמצוא מעלות מיוחדות ונכבדות באביו,
 ועל ידי כך יהיה אביו נכבד בעיניו, ויהיה הכבוד
 שמכבדו כבוד אמיתי, ויקיים מצות כיבוד אב
 בשלימות. וכן בכבוד הבריות, על האדם לראות
 תמיד בזולתו מעלות ומידות טובות, ואז יקיים את
 חובתו להיות 'מכבד את הבריות'.

8. רבנו יונה, אגרת התשובה
 עיקר כיבוד אב ואם לעשות להם נחת רוח בין
 בדברים בין במעשה.

9. תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, דף יט, ע"ב ב.
 כל המלמד בן חברו תורה - מעלה עליו הכתוב
 (=הדבר נחשב לו) כאילו ילדו.

10. רמב"ם, משנה תורה, הלכות תלמוד תורה ה, א
 כשם שאדם מצווה בכבוד אביו ויראתו, כך הוא חייב
 בכבוד רבו ויראתו.

11. מתוך נוסח הוידיז של יום כיפור
 על חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים.

12. שמות כ
 כָּבֵד אֶת אָבִיךָ, וְאֶת אִמְךָ, לְמַעַן, יֵאָרְכוּ יְמֶיךָ, עַל
 הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ.

13. דברים ה
 כָּבֵד אֶת אָבִיךָ, וְאֶת אִמְךָ, כְּאֲשֶׁר צֻוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ
 לְמַעַן יֵאָרְכוּ יְמֶיךָ, וְלִמְעַן יֵיטֵב לָךְ, עַל הָאֲדָמָה,
 אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ.

